

POLITIKA ZAŠTITE DJECE

Foruma za slobodu odgoja

Načela, standardi i postupci kojima štitimo i promičemo prava djeteta

Sadržaj

Uvod	2
O Politici zaštite djece FSO-a	2
Opća načela zaštite djece Foruma za slobodu odgoja	3
Ljudi – individualna odgovornost i očekivanja	4
Procedure i postupci u zaštiti djece	6
Odgovornost za praćenje provedbe	8

Uvod

S obzirom na to da su u aktivnostima Foruma za slobodu odgoja djeca u fokusu, bilo posredno kroz rad sa stručnjacima, bilo neposredno kroz direktan rad s djecom, FSO veliku pozornost pridaje i promicanju sigurnosti i prava djece te zaštititi djece od nasilja, zlostavljanja i iskorištavanja u bilo kojem obliku što utvrđuje svojom Politikom zaštite djece.

Ovaj dokument određuje naša načela, standarde i postupke kojima štitimo djecu i promičemo njihovu dobrobit te obvezuje sve djelatnike, vanjske suradnike i volontere Foruma za slobodu odgoja da se u svom radu vode načelima i pravilima sadržanima u njemu.

O Politici zaštite djece Foruma za slobodu odgoja

Politika zaštite djece Foruma za slobodu odgoja temelji se na pravima djeteta te sadrži četiri kategorije:

- **Politika** (opisuje na koje sve načine smo predani prevenciji, zaštiti i odgovaranju na štetu učinjenu djeci te kako promičemo njihova prava),
- **Ljudi** (odgovornost i očekivanja koja imamo od zaposlenika, vanjskih suradnika i volontera te podršku koju im osiguravamo za provođenje ove politike),
- **Procedure i postupci** u zaštiti djece uključene u aktivnosti FSO-a (s ciljem djelovanja organizacije u najboljem interesu djeteta i zaštite i promicanju njihovih prava; kako svojim aktivnostima i nastojanjima pridonosimo zaštiti djece te kako djelujemo u slučajevima kada je djeci šteta učinjena; standardi postupanja koji opisuju postupke kojima nastojimo osigurati okružje sigurno za djecu) i
- **Praćenje provedbe** (načini na koje pratimo provedbu i revidiramo samu politiku).

Ove kategorije sadrže i pojedine specifične odredbe sukladno vrsti aktivnosti koja se provodi – **edukacije s odraslima, edukacije s djecom, višednevna događanja s djecom, istraživanja s djecom, publikacije, zagovaranje i kampanje te djeca kao sudionici projekata.**

U ovom dokumentu na primjeren način primjenjuju se i odredbe **Statuta FSO-a, Pravilnika o radu FSO-a, Općih uvjeta sudjelovanja u edukacijama FSO-a te Izjave o privatnosti** (koja opisuje način prikupljanja i zaštite osobnih podataka).

Ovaj dokument **javno je dostupan i objavljen na internetskoj stranici** organizacije (www.fso.hr) s namjerom da se s njime mogu upoznati sve osobe koje žele dobiti informaciju o načelima FSO-a u radu s djecom i procedurama u zaštiti djece.

NAPOMENA:

Za potrebe ovog dokumenta dijete se definira kao svaka osoba mlađa od 18 godina.

Izrazi koji se u ovom dokumentu koriste za osobe u muškom rodu neutralni su i odnose se na osobe svih rodnih identiteta.

Opća načela zaštite djece Foruma za slobodu odgoja

Forum za slobodu odgoja se u svim aspektima svoga rada, bilo da uključuje posredan ili neposredan rad s djecom, vodi načelima:

- **tjelesne i psihološke sigurnosti, zdravlja i opće dobrobiti djece;**
- **uvažavanja i poštovanja** svakog djeteta;
- brige o posebnim **razvojnim potrebama i mogućnostima** djece;
- unaprjeđenja vještina i ostvarivanja svih potencijala djece;
- **zabrane diskriminacije, isključivanja ili marginaliziranja** djece;
- poticanja **sudjelovanja djece i uključivanja njihovog glasa** u razvoj aktivnosti i donošenja odluka koja ih se tiču;
- **zaštite privatnosti** i identiteta djeteta;
- **suradnje s ključnim dionicima** u zaštiti i promicanju prava djece;
- **nulte tolerancije bilo kojeg oblika nasilja**, iskorištavanja ili lošeg postupanja s djecom;
- poštovanja prava djece propisanih **Konvencijom UN-a** o pravima djeteta, kao i relevantnim zakonima Republike Hrvatske u području zaštite djece i mladih.

Kako bi djelovao u skladu sa svojim motom: *Sretna, održiva, inkluzivna, suvremena i demokratska škola!*, Forum za slobodu odgoja uvijek u svojim aktivnostima teži stvaranju takvih uvjeta koji će omogućiti da se djeca osjećaju sigurno, zaštićeno od svakog oblika nasilja i iskorištavanja te poštovano i posebno osnaženo za kritičko razmišljanje i iznošenje svojih ideja i stavova. Također, u svojoj izdavačkoj i zagovaračkoj djelatnosti iste takve uvjete za djecu promiče i zalaže se za ostvarivanje istih posebno u sustavnu odgoja i obrazovanja, ali i u ostalim područjima društva.

U radu s djecom Forum za slobodu odgoja oslanja se na **Konvenciju UN-a o pravima djeteta** koja se, prema Odboru za prava djeteta UN-a, temelji na četirima općim načelima: **načelo nediskriminacije, pravo na život i razvoj** u svim vidovima života, dobrobit djeteta kao **prioritet pri donošenju odluka** ili izvršenju postupaka koji utječu na dijete te aktivno sudjelovanje, **pravo na izražavanje mišljenja i aktivno sudjelovanje** u rješavanju pitanja koja utječu na njihove živote.

Svojom vizijom FSO ukazuje na poštivanje načela Konvencije u svom djelovanju, u posrednom i neposrednom radu s djecom: Forum za slobodu odgoja se zalaže za obrazovanje utemeljeno na načelima jednakosti, ravnopravnosti, slobodnog izbora, pluralizma, demokratičnosti i društvene odgovornosti koje omogućuje svakom pojedincu potpuni razvoj osobnih potencijala i kompetencija. U tom smislu, svako dijete u svojoj svojoj različitosti (spol, dob, rasnu, etičku, vjersku pripadnost i druge karakteristike) ima jednako pravo na **ostvarivanje svojih prava u obrazovanju** te **pravo na kvalitetno obrazovanje** kao posebno područje prava djece.

Također, u posebnom fokusu s obzirom na područje djelovanja FSO-a nalazi se **pravo svakog djeteta na participaciju**. Kako FSO središtem odgojno-obrazovnog procesa smatra učenika – dijete – posebno veliku pozornost pridaje **osluškivanju i osnaživanju glasa djece i mladih** kroz razna istraživanja i fokusne grupe, poticanju djece i mladih na sukreiranje projektnih aktivnosti te osnaživanje djece i mladih kao pokretača promjena u svojim školama i lokalnim zajednicama. Također, kako su jedna od naših ključnih skupina korisnika odgojno-obrazovni radnici, tako u svim aktivnostima, posebno edukativnim – **FSO djeluje u smjeru osnaživanja i podizanja svijesti o razumijevanju važnosti glasa učenika i stvaranja sigurnog i poticajno okružja za njegovo snažnije izražavanje**.

Svi projekti i aktivnosti FSO-a koji se odnose na djecu ili u koje su djeca uključena temelje se na poštivanju svih navedenih načela, te posebno na poštivanju načela zaštite interesa i dobrobiti djeteta.

Forum za slobodu odgoja u svim programima i projektima koje provodi, a u kojima su djeca i mladi ispitanici, poštuje načela i odredbe **Etičkog kodeksa istraživanja s djecom (2003)** te upute ministarstava i agencija nadležnih za obrazovanje, osim ako one nisu u skladu s Konvencijom i/ili drugim relevantnim međunarodno priznatim dokumentima.

Projekti FSO-a, između ostalog, usmjereni su i širenju i produbljivanju općeg, znanstvenog i stručnog znanja o djeci, a stečena znanja koriste se za promicanje opće dobrobiti djece. U skladu s tim FSO, gdje god je to moguće i prikladno za aktivnosti i publikacije, traži, uz pozitivno mišljenje nadležnog ministarstva i agencije, i **stručnu recenziju relevantnih stručnjaka** iz akademske zajednice.

Ljudi – individualna odgovornost i očekivanja

Djelatnici, provoditelji aktivnosti, vanjski suradnici i volonteri FSO-a **imaju obvezu i odgovornost u svom radu s djecom štititi i promicati dobrobit djece** te osigurati prostor za suradnju i uvažavanje potreba same djece. Također imaju obvezu **procijeniti svaki rizik** koji određena aktivnost organizacije može imati za pojedino dijete ili djecu u cjelini te prepoznate rizike umanjiti. Isto tako, **svaku sumnju na zlostavljanje ili iskorištavanje djece** s kojom se

susretnu imaju obvezu prijaviti nadležnim osobama u organizaciji, kao i nadležnim institucijama.

Sukladno procedurama i strateškim dokumentima FSO-a u direktnom radu s djecom i mladima ispred FSO-a mogu sudjelovati samo certificirani treneri i trenerice FSO-a. U proces certifikacije uključeno je i **informiranje o ovom dokumentu i svim načelima**, pravilima i procedurama sadržanima u njemu.

Sve osobe koje su uključene u izravan rad s djecom u sklopu programa ili projekata (zaposlenici, treneri, volonteri, vanjski suradnici), a predstavljaju FSO, obvezne su u svom radu:

- ponašati se s jednakim poštovanjem i uvažavanjem prema svakom djetetu bez obzira na spol, rodni identitet, nacionalnu, etničku i vjersku pripadnost, društveni status, tjelesna ili mentalna ograničenja ili neko drugo obilježje, odnosno ponašati se **uključivo prema svima, uvažavajući i poštujući specifičnosti i potrebe** svake spomenute osobitosti djeteta, te isto tako svojim primjerom i aktivnostima poticati djecu na takvo ponašanje;
- prilikom planiranja aktivnosti biti **svjesne mogućih rizika za dijete** i znati pravilno postupiti u takvim situacijama;
- planirati i organizirati rad i mjesto za rad na način da se potencijalni rizici svedu na najmanju moguću mjeru;
- omogućiti djetetu da **otvoreno iznosi svoje probleme, mišljenja, prijedloge** te ih s poštovanjem i uvažavanjem uzimati u obzir;
- omogućiti djeci da **sudjeluju u procesima donošenja odluka** o pojedinoj aktivnosti koje se odnose na njih kako bi bili sukreatori rješenja za svoje potrebe;
- razgovarati s djecom o njihovom odnosu s djelatnicima, volonterima i vanjskim suradnicima i poticati ih da otvoreno iznesu svoja razmišljanja;
- upoznati djecu na njima razumljiv način s njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, te također s njihovom odgovornošću poštovanja tuđih prava;
- konzultirati se i savjetovati o potencijalnim sumnjama ili nedostatku kompetencija za određeno područje relevantno u zaštiti djece i dječjih prava s drugim zaposlenicima i stručnjacima organizacije;
- prijaviti nadležnoj osobi u FSO-u svaku sumnju na postupanje koje može ugroziti zdravlje i integritet djeteta;
- prijaviti nadležnoj osobi u FSO-u, kao i nadležnim institucijama svako zapaženo postupanje koje može ugroziti zdravlje i integritet djeteta.

Sve osobe koje su uključene u izravan rad s djecom u sklopu programa ili projekata FSO-a ne smiju:

- na bilo koji način fizički povrijediti dijete;
- razviti s djetetom odnose koje bi na bilo koji način mogli biti uvredljivi ili smatrani kao iskorištavanje;

- ponašati se na način da posrame, ponize, omalovaže ili degradiraju dijete ili na drugi način primijene bilo koji oblik emocionalnog zlostavljanja;
- diskriminirati ili favorizirati određeno dijete;
- razviti fizičke i/ili seksualne odnose s djetetom;
- fizički se ponašati na način koji je nepristojan ili seksualno provokativan;
- koristiti neprimjerene jezične izraze, davati prijedloge i nuditi savjete koji su neprikladni, uvredljivi ili ponižavajući;
- postupati na način koji bi mogao dovesti dijete u rizik da bude zlostavljano;
- propustiti primjereno reagirati na zapaženo opasno ili nasilničko ponašanje djeteta i prema djetetu;
- dijete izlagati neprimjerenim sadržajima kao što su nasilje ili pornografija;
- objavljivati fotografije, video ili pisane uratke djeteta u svrhu promocije aktivnosti bez pisane suglasnosti djeteta te roditelja ili skrbnika.

Osobi za koju se utvrdi da je na bilo koji način prekršila ove standarde, FSO će odrediti mjere propisane Pravilnikom o radu.

Forum za slobodu odgoja se obvezuje:

- informirati zaposlenike, vanjske suradnike i volontere o načelima, postupcima i pravilima sadržanim u ovom dokumentu;
- poticati zaposlenike, vanjske suradnike i volontere na dodatnu edukaciju, gdje je to potrebno, za provođenje ove politike ili općenito u području zaštite djece.

Procedure i postupci u zaštiti djece

S ciljem djelovanja organizacije u najboljem interesu djeteta i zaštite i promicanju njihovih prava FSO definira procedure i postupke postupanja u pojedinim područjima djelatnosti kako bi osigurao doslovno poštivanje načela zaštite djece, kako bi spriječio svaki oblik zlostavljanja, iskorištavanja ili nepoštivanja prava djece te kako bi na primjeren način djelovao u slučajevima kada se dogodi šteta djeci ili pojedinom djetetu. Također definiramo i standarde postupanja koji opisuju postupke kojima nastojimo osigurati okružje sigurno za djecu.

Postupak provjere zaposlenika, volontera, vanjskih suradnika FSO-a uključuje pribavljanje Uvjerenja da se protiv osobe ne vodi kazneni postupak, kao i Izvadak iz kaznene (a u pojedinim slučajevima i prekršajne) evidencije.

Forum za slobodu odgoja se obvezuje:

- sve provoditelje aktivnosti na programima, projektima i aktivnostima tražiti ispunjavanje zakonskih uvjeta za rad s djecom i mladima (koje uvjete prema potrebi može i nadopuniti, npr. gdje smatra da zakoni ne propisuju potrebnu razinu provjere pojedinca);

- tražiti potvrde o nekažnjavanju nadležnog suda te izvadak iz kaznene evidencije (a u pojedinim slučajevima i prekršajne) za sve izvoditelje projekta koji rade direktno s djecom;
- sve volontere FSO-a koji će biti u izravnom kontaktu s djecom educirati i pripremiti ih za kvalitetan rad s djecom;
- za sve projekte koji uključuju izravan rad s djecom, posebno pažljivo birati partnere, provjeravati njihove prakse i tražiti na uvid njihove dokumente kojima štite prava djece;
- surađivati s nadležnim institucijama prilikom sumnje na zlostavljanje ili iskorištavanje djece od strane Forumovih zaposlenika, volontera ili vanjskih suradnika;
- surađivati s odgojno-obrazovnim radnicima i svim drugim stručnjacima u promicanju dobrobiti djece i mladih;
- za sve ključne programe FSO-a koji se provode izravno s djecom tražiti stručno mišljenje i suglasnost nadležnog ministarstva i agencije za obrazovanje;
- za svu djecu koja sudjeluju u programima, projektima i aktivnostima koje provodi FSO tražiti: uz suglasnost samog djeteta, pisanu suglasnost roditelja ili skrbnika za sudjelovanje na unaprijed pripremljenom obrascu, ili suglasnost ravnatelja odgojno-obrazovne ustanove kada se program, projekt ili aktivnost provodi u suradnji s odgojno-obrazovnom ustanovom;
- za snimanje zvučnih, fotografskih ili video materijala te njihovo objavljivanje na mrežnim stranicama, društvenim mrežama i drugim materijalima FSO-a u promotivne i edukativne svrhe tražiti uz suglasnost samog djeteta i pisanu suglasnost roditelja ili skrbnika na unaprijed pripremljenom obrascu;

Analiza i otklanjanje rizika

Prije organiziranja svake aktivnosti u koju namjeravamo posredno ili neposredno uključiti djecu, projektni tim će analizirati potencijalne rizike za ugrožavanje prava djece te ih na svaki mogući način isključiti.

Sumnje na povredu ovih pravila i načela od strane zaposlenika, volontera, vanjskih suradnika FSO-a

Osobi koja je na bilo koji način prekršila ove standarde, FSO će odrediti mjere propisane Pravilnikom o radu. Za osobu za koju postoji sumnja da je učinila izravnu štetu djetetu Forum će pokrenuti internu istragu, a ako se sumnje potvrde postupat će prema zakonu i dalje surađivati s institucijama i policijom.

Sumnje na zlostavljanje, iskorištavanje i/ili zanemarivanje djece

Forum za slobodu odgoja se obvezuje svakom zaposleniku, vanjskom suradniku i volonteru prije uključivanja u aktivnosti s djecom dati upute i informacije gdje i kako prijaviti svako primijećeno zlostavljanje i/ili iskorištavanje djeteta;

Svaki zaposlenik, vanjski suradnik i volonter dužan je u slučaju sumnje ili saznanja na bilo koji oblik kršenja djetetovih prava, a posebno o svim oblicima zlostavljanja, iskorištavanja i/ili zanemarivanja djeteta:

- obavijestiti o saznanjima ili sumnji voditelja projekta i/ili nadležnu osobu u Forumu (voditelja_icu zaštite prava djece);
- obavijestiti nadležnu stručnu službu ustanove s kojom se u suradnji provodi određena aktivnost u okviru koje je zaposlenik, vanjski suradnik ili volonter u doticaju s djecom;
- u dogovoru s nadležnom osobom iz Foruma i stručnom službom ustanove obavijestiti centar za socijalnu skrb, policiju i/ili nadležno općinsko državno odvjetništvo.

Odgovornost za praćenje provedbe

Forum za slobodu odgoja redovito prati provedbu Politike zaštite djece, a odgovornost je posebno istaknuta i prema razinama:

Za provedbu pravila navedenih u ovom dokumentu:

- na razini aktivnosti odgovoran je voditelj aktivnosti;
- na razini projekta odgovoran je voditelj projekta;
- na razini FSO-a odgovorna je osoba za nadzor provođenja Politike zaštite djece – **voditelj_ica zaštite prava djece** – koju imenuje Izvršni odbor iz redova zaposlenika.

Voditelj_ica zaštite prava djece prati provedbu pravila ovog dokumenta u svim aktivnostima FSO-a, prikuplja informacije o provedbi od voditelja projekata te ih predstavlja Izvršnom odboru koji je zadužen za nadzor provedbe.

Ovaj dokument se redovito usklađuje sa zaključcima evaluacija barem jednom godišnje, a revidirani dokument odobrava Izvršni odbor. Odobren revidiran dokument objavljuje se na internetskoj stranici organizacije i s njom se upoznaju svi zaposlenici, vanjski suradnici i volonteri uključeni u rad s djecom.

Kontakt:

Forum za slobodu odgoja

Đorđićeva 8, Zagreb

+385 1 4663 503

forum@fso.hr

Đorđićeva 8, 10000 Zagreb
www.fso.hr | forum@fso.hr

Zagreb, 30. 8. 2021. (zadnja revizija)

Ur.br. 67/2021

Signatura: A14-2021-02